

ՏԻՐՈՉ Ա ԹԱԼԿԵՐ ՊՈՒԹԵԱՆ ԽՈՐՀՈՒՄ ԴՐ

Քանզի առեալ յԱստուծոյ Հօրէ զփառս և
զպատիս, յեկեալ յայնպիսի քարքառոյ ի
մեծավայելչորեան փառաց անտի, եթէ «Դա
է իմ որդի սիրելի ընդ որ ես հաճեցայ»: Եռ
զայս քարքառ մեր իսկ լուար եկեալ յերկնից
որ ընդ նմա իսկ էաք ի սուրբ լերինն:

(Բ. Պետրոս Ա: 17 - 18)

Աստուածորդին իր երկրաւոր կեամբի
ընթացքին քազմարի քացառիկ պահեր
ունեցաւ եւ ապրեցաւ: Այդ պահերէն մէկն էր
օրինակի համար, 12 տարեկանին իր վիճա-
քանութիւնը Տաճարի քահանաներուն հետ:
Յորդանան զետի մէջ անոր մկրտութիւնը ուրիշ
կարեւոր հանգրուաններէն մէկն էր իր
կեամբին: Լերան Քարոզն ու անոր յաջորդող
«Հացերու եւ ծովկերու» հրաշքի դէպքը եւ կամ
Ծաղկազարդին անոր մուտքը Երուսաղէմ, և
այսպէս կարգ մը ուրիշ այդօրինակ պահեր:
Սակայն Սուրբ Գիորի բոլոր մնկնարաններ
համաձայն են այն կտտին շուրջ, որ Քրիստոսի
այս երկրի վրայ ունեցած մեծագոյն և ամե-
նակարեւոր փորձառութիւնը, որ ան երեւիցէ
ունեցաւ, Այլակերպութեան կամ Պայծառա-
կերպութեան դէպքն էր, երբ Թափոր լերան
վրայ, իր երեք ամենամօտ աշակերտներու
ներկայութեան ան կը զգենոր լուսագեղ
արտաքին մը: Այդ մի քանի վայրկեաններ
տեսող փորձառութեան ընթացքին, Մովսէս եւ
Եղիա մարզարէներ եւս կը յախտնուին և
խօսակցութիւն մը կ'ունենային Յիսուսի հետ

մօտ ապագային կատարուելիք դէպքերու և
անոր մահուան մասին: Եւ այս յանկուցիչ
պահը կ'աւարտէր Աստուծոյ որոտընդուստ
ձայնով, որ կ'ըսէր. «Դա՛ է Որդի Իմ սիրելի,
դմա լուարու՛ք»:

«Հացերու եւ ծովկերու» հրաշքէն անմի-
ջապէս ետք, Քրիստոս իր հետ առնելով
աշակերտներէն՝ Պետրոսը, Յակուպոս ու
Յովհաննէսը, կ'անցնին Գալիլիոյ ծովակին
հանդիպակաց ափը եւ կը բարձրանան
Թափոր լեռ, որ ան պիտի այլակերպէր իր
աշակերտներուն աչքերուն առաջ, ներկա-
յութեանը՝ Մովսէս և Եղիա մարզարէներուն,
այսպէս նորակազմ եկեղեցւոյ անդամներուն
հասկցնելու այն սերտ աղերսը, որ գոյութիւն
ունէր Հիմ եւ տակաւ քացուող Նոր Կոտա-
կարաններուն միջեւ: Մովսէս և Եղիա կը
ներկայացնէին Հիմ Կոտակարանը, մինչ
Պետրոս, Յակուպ եւ Յովհաննէս՝ Նորը, և այս
երկու եղբերուն կենդրոնական եւ տիրական
դէմքը կը դառնար Քրիստոս, որ այդ օրը կը
փառաւորուէր Այլակերպութեան Լերան վրայ:
Անոր դէմքը կը շողայ արեւի նման եւ
հանդերձները կը դառնան լոյսի նման
սպիտակ: Հոն ներկայ եղող երեք աշա-
կերտները առաջին անգամ ըլլալով կը
տեսնէին իրենց Տէրը իր իրաւ փառքին մէջ,
քան մը որ ցարդ ան ծածկած էր իր խոնարի եւ
համեստ արտաքինին ետին: Պետրոս իիհա-
զարդուր իր Վարդապետին եւ անոր զոյց
ընկերակիցներուն ներկայութեանէն, կ'առա-
ջարկէ երեք տաղաւարներ սարքել ամոնց
համար, որպէսզի անոնք մնային հոն: Սակայն
այդ մէկը իրազործելի չէր, որովհետեւ
Քրիստոսի Այլակերպութիւնը յամեցող պատա-
հար մը պիտի ըլլալոր, Լերան այդ քաղցր
փորձառութիւնն ետք փարը, և Երուսաղէմ՝
Քետրոնի ծորին մէջ և անոր շուրջ իրենց կը
սպասէր իրաւ գործը, բուն փորձութիւնը:

Աստուածորդին թելառոեց իր երեք
աշակերտներուն ոչ որի խօսիլ դէպքին մասին,
մինչեւ որ ինք՝ մեռելներէն յարութիւն առնէր: Եւ
բոլորս զիտենք թէ ան ինչպէս մեռու: Ան
կը լրէր մէկ լերան փառքը կրելու ամօրանքը
ուրիշ լերան մը: Ան Այլակերպութեան լեռնէն
կ'անցնէր Գողգոռա, այսպէս իր յախտենական
փառք պահելու իր շարչարանքներու ետին: Բայց
այդ մէկը սուրբ եւ օրինեալ շարչարանք
էր, որովհետեւ ամոնցմով էր, որ մարդկութեան
մերժի խարանը միանգամբնդմիշտ կը վերցուէր,
ինչպէս Դաւիթ Արքայ Սաղմոսին մէջ կ'ըսէր.

«Որչափ հեռի են արեւելք յարեւմտից, այնպէս հեռի արար ի մէջ զանօրէնութիւնս մեր» (Սաղմ. ՃԲ. 12): Քրիստոս Այլակերպութեան Լերան վրայ մնալով, ինչպէս Պետրոս կ'առաջարկէր, թերեւս խուսափէր շարչարանքներէն եւ Խաչէն, սակայն առանց խաչի փրկութիւն պիտի ըլլար մարդկութեան, այդ պիտի նշանակէր մարդոց համար տակաւին շարունակել ապրիլ մերի մէջ եւ մեղրով: Մարդ արարածը, ի մասնաւորի քրիստոնեան, յաճախ կը նախընտրէ ապրիլ իր կարճաւու փառքին մէջ, բան թէ Խաչի շորին տակ: Եւ ճիշդ ատոր համար է, որ խուսափիլ Խաչէն՝ կը նշանակէ խուսափիլ փրկութենէ և հետեւարար յախտենական կեանքէ: Մինչ մարդոց կողմէ հնարուած կրօններ կը մերժեն իրականութիւնը մերին, ամենին՝ քրիստոնէական մեր հաւատքը ամենայն բացութեամբ կը դիմագրաւէ մեղրը: Օրէնք և Աւետարան, մեղր եւ շնորհը, խոստվանութիւն և բողոքին, մահ և յարութիւն, այս բոլորը կու զան միախառնուիլ Այլակերպութեան դեպքով: Մենք հաւատարձութիւն կը յայստնենք Աստուծոյ, բայց երբ տեսնենք թէ ան խոսոր կը համենատի մեր փանարի նախընտրութիւններուն հետ, կը մոռնանք Ստեղծիչը: Մենք լորձնաշորքը կը խոստանանք առնել մեր խաչերը եւ հետեւիլ Աստուծորդույն, սակայն ճիշդ այն պահուն երբ Հայր Աստուծոյ խաչ մը կու տայ մեզի, մենք միջոցներ կը փնտոններ խուսափիլ անկէ, եւ կամ կը սկսինք տրտնջալ և դժգոհիլ թէ մենք միշտ կը տառապինը այս աշխարհի վրայ, մոռնալով որ մենք տակաւին կը գտնուինք այս նոյն աշխարհի փորձութիւններու մագիլներուն մէջ:

Բայց, սիրելիներ, Քրիստոսի Պայծառակերպութիւնը մեզի վերապահած է սրանչելի խոստում մը: Երէ Քրիստոս՝ զլուխն է Եկեղեցւոյ, ինչպէս մենք մարմինը, հետեւարար ուր գտնուի զլուխը, հոն պիտի գտնուի նաև մարմինը: Քրիստոսի Պայծառակերպութիւնը բոլոր անոր հաւատացողներուն տրուած այն շօշափելի խոստումն է, որ կ'ըսէ. «Այս պիտի ըլլայ մեր ապազան, մեր ժառանգութիւնը: Ասոր համար է որ դուք կ'ապրիր և այս է նպատակը մեր հաւատրին»:

Իր Այլակերպութենէն թիշ առաջ Քրիստոս հարց կու տար իր աշակերտներուն թէ ո՞վ էր ինք, որուն Պետրոս կը պատախանէր. «Որդի Աստուծոյ կենդանոյ»: Որմէ ետք եր, որ Աստուծորդին կը սկսէր խօսիլ զալիք դեպքերու մասին, իր անխուսափելի շարչա-

րանքներուն, մահուան և յարութեան մասին: Սակայն դարձեալ Պետրոս պիտի ընդմիջէր իր Տէրն ու Կարդապետը ըսելու. «Տէր, այդ մէկը անկարելի է»: Բայց Յիսուս յանդիմաններով Առաքեալին յախտուն պոռկումը, կ'ըսէ թէ ան իրերուն կը նայէր զուտ մարդկային աշքերով, մինչ ան կարիքը ունէր Եղիայի ծառային նման Աստուծային ջինջ տեսիլիք մը, թէ հակառակ Քրիստոսի սպառնացող անմիջական մահուան սպառնալիքին, Աստուծ տակաւին անոր հետ էր եւ վերջնական ու վճռական յալրանակը պիտի պատկանէր իր սիրելի Որդույն: Անկակած Պետրոս եւ իր միւս երկու ընկերակիցները կարիքը ունին ժամփոր Լերան այդ փորձառութիւնն, տեսնելու Աստուծոյ յաւերժական ներկայութիւնը իրենց Վարդապետին մէջ: Հետեւարար, Այլակերպութեան այդ յանկուցիչ փորձառութիւնը ուրիշ բան չէր երէ ոչ միջոց մը Աստուծոյ կողմէ, Առաքեալները դուրս քերելու իրենց անկայուն վիճակէն, հաւատալու և կողմնորոշուելու, տեսնելու իրերը իրենց բնական եւ հարազատ լոյսին տակ բռնուած:

Սիրելի հաւատացեալներ, սովորաբար մեր առօրեայի ընթացքին մենք հակամէտ ենք շրջապատող մարդիկը կամ երբեմն մեր կեանքին հետ անմիջականօրէն առնչութիւն ունեցողները տեսնելի իր «պատնշներ», որոնք արգելը կը հանդիսանան այսպէս քած՝ մեր յառաջնքացին, մեր յաջողութեան, և մենք մարդոց եւ իրերու կը նայինք մեր մարդկային աշքերով, որոնք յաճախ կը բուին ըլլալ հասարակ, անհրապոյր եւ երբեմն նոյնիսկ վանդական: Սակայն երբ անոնց նայինք Աստուծոյ լոյսով, անկողմնակալ և դրական կերպով, նոյն մարդիկը կը տեսնենք աւելի ազնուական, համակրելի և փառաւորեալ վիճակով, եւ այսպէս կ'ըլլան բոլոր մարդկային այլակերպութիւնները, և ատոր համար եր, որ Յակոբ Նահապետ սանդուխի և երեշտակներու իր տեսիլքէն ետք պիտի ըսէր. «Տէր է ի տեղուց յայսմիկ, եւ ես ոչ զիտէի»: (Ծննդոց 28. 16)

Այս օրերուն, երբ մահուան և անորոշին սարսափը կը տարածեն իրեց թեւերը աշխարհի ամեն կողմերը, լաւ պիտի ըլլար երէ մենք՝ քրիստոնեաներս, ոչաղորդեամբ նայէինք այդ իրաշը-պատահարին:

Վարդապատի տօնը, սիրելիներ, առիր է որ մենք բանանք մեր հոգիի աշքերն ու ականջները՝ տեսնելու Հայր Աստուծոյ ծաճանչող լոյսն ու մանաւանդ լսելու և կարենալ

ըմբռնելու ամպերէն եկող աստուածային պատգամը, փոխանցուած մնջի Պետրոս Առաքեալի Բ. Թուղթէն առնուած մեր այօրուան բնարանով. «Եթ զայս բարքան մեր իսկ լուաք եկեալ յերկնից որ ընդ նմա իսկ էաք ի սուրբ լերին. Դա՛ է որդի Իմ սիրելի ընդ որ հածեցայ, դմա լուարոնր», այժմ և միշտ և յախտեանս, յախտենից. Ամէն»:

Ն.Ա.Մ.

«Ան կը լրէր մէկ լերան փառքը
կրելու ամօրանքը ուրիշ լերան մը:

Ան Այլակերպութեան լեռնէն
կ'անցնէր Գողգոթա, այսպէս իր
յախտենական փառքը պահելու իր
չարչարանքներու ետին: Բայց այդ
մէկը սուրբ և օրինեալ չարչարանք
էր, որովհետեւ անոնցմով էր, որ
մարդկութեան մեղքի խարանը
միանգամընդմիշտ կը վերցուէր...»:

ԱՅԼԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ԱԲԵՏԱՐԱՆ ԸԱՏ ՄԱՏԹԵՈՍԻ

1 Եթ յետ վեց առուր առնու ընդ իր Յիսուս գՊետրոս և զՅակովոս և զՅովհաննէս եղբայրն նորա, և համէ զնոսա ի լեռոն մի քարձր առանձինն.

2 Եթ այլակերպեցաւ առաջի նոցա, և լուսատրեցան երեսու նորա իբրեւ զարեզակն,

և համարդու նորա եղին սպիտակ իբրեւ լրս:

3 Եթ ահա երեսցան նոցա Մովսէս եւ Եղիա,

4 որ խօսէին ընդ նմա: Պատասխանի եւս Պետրոս եւ ասէ ցՅիսուս, Տէր, բարտը է մնզ աստ լինել, երէ կամիս, արացուք երից տաղաւարս՝ մի քեզ եւ մի Մովսէսի և մի

5 Եղիայի: Եթ մինչդեռ նա խօսէր, ահա ամպ լուսատր հովանի եղին ի վերայ նոցա. ճայն եղին յամպոյն եւ ասէ. Դա՛ Որդի իմ սիրելի 6 ընդ որ հածեցայ, դմա լուարտք: Իբրեւ լուան աշակերտքն, անկան ի վերայ երեսաց 7 յիբեանց և երկեան յոյժ: Եթ մատուցեալ Յիսուս բռուն եհար զնոցանէ եւ ասէ, Յուտն 8 կացէք և մի՛ երկնչիք: Ամքարձին զաշս յիրեանց և ոչ որ տեսին բայց միայն զՅիսուս:

9 Եթ մինչդեռ իջանէին ի լեռնէ անտի, պատուիդեանց նոցա Յիսուս եւ ասէ, Մի՛ ումեր ասիցէք զտեսիլո, մինչեւ Որդի մարդոյ ի

10 մեռելոց յարից: Հարցին ցնա աշակերտքն և ասեն, Զիարդ դպիրքն ասեն 11 երէ Եղիայի նախ պարտ է զալ: Պատասխանի եւս նմա Յիսուս և ասէ ցնոսա, Եղիա 12 զայ եւ հաստատեսցէ զամենայն: Այլ ասեմ ձեզ, զի Եղիա եկեալ իսկ է. եւ ոչ ծանեան զնա, այլ արարին ընդ նա զոր ինչ կամեցան, նոյնպէս և Որդի մարդոյ չար- 13 չարելոց է ի նոցանէ: Յայնժամ ի միտ ասին աշակերտքն թէ վասն Յովհաննու մկրտչի ասաց ցնոսա:

Այլակերպութիւն կամ Յովհաննու մկրտչութիւն

